

Jakość i Akredytacja

|

ZADANIA

Komórką wewnętrzną Centrum wykonującą zadania w ramach systemu zapewnienia jakości sprzętu wojskowego (SpW) oraz systemu oceny zgodności SpW przeznaczonego na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa (OiB) jest Oddział Jakości i Akredytacji. Realizuje on jednocześnie zadania wynikające z pełnienia przez Wojskowe Centrum Normalizacji, Jakości i Kodyfikacji roli Instytucji Narodowej w NATO ds. zapewnienia jakości. Oddział organizuje i prowadzi procesy oceny spełniania wymagań akredytacji OiB przez laboratoria badawcze i jednostki certyfikujące.

W strukturze Oddziału Jakości i Akredytacji znajdują się trzy wydziały:

Wydział Zarządzania Jakością,

Wydział Akredytacji,

Wydział Harmonizacji Działalności RPW.

Główne zadania Oddziału:

uruchamianie i koordynowanie procesów rządowego zapewnienia jakości (GQA) dla SpW nabywanego na potrzeby resortu obrony narodowej oraz SpW zamawianego w kraju przez zagranicznych zamawiających;

uzgadnianie, na wniosek zamawiających, propozycji klauzul jakościowych umieszczanych w umowach na dostawę SpW;

planowanie i realizacja współpracy wielostronnej i bilateralnej w obszarze zapewniania jakości z państwami członkowskimi NATO i innymi państwami spoza NATO;

reprezentowanie resortu obrony narodowej w pracach CNAD (Conference of National Armaments Directors) w ramach LCMG (Life Cycle Management Group) i Grupy Wyszehradzkiej;

opracowywanie i uzgadnianie projektów aktów prawnych związanych z zapewnieniem jakości;

wykonywanie tłumaczeń dokumentów standaryzacyjnych NATO z zakresu zapewnienia jakości;

prowadzenie szkoleń uczestników systemu zapewniania jakości w resorcie obrony narodowej;

przedstawianie Dyrektorowi Centrum propozycji wyznaczania RPW do realizacji procesów związanych z pozyskiwaniem SpW na potrzeby Sił Zbrojnych RP, a w szczególności do prowadzenia nadzorowania jakości

SpW u wykonawców umów;

monitorowanie czynności realizowanych przez RPW, wynikających z Programu Mobilizacji Gospodarki;

sporządzanie bieżących analiz i informacji o stanie realizacji zadań przez RPW w tym o zagrożonych umowach na dostawy SpW i usług;

prorowadzenie bazy danych dotyczących realizowanych procesów nadzorowania oraz niezbędnych ewidencji związanych z realizacją zadań przez RPW;

udział w organizacji i prowadzeniu nadzorów służbowych dotyczących działalności RPW;

ocena kompetencji jednostek badawczych i certyfikujących, ubiegających się o akredytację w obszarze obronności i bezpieczeństwa państwa (akredytacja OiB), do realizacji zadań związanych z oceną zgodności;

ocena kompetencji jednostek badawczych i certyfikujących, ubiegających się o akredytację w obszarze obronności i bezpieczeństwa państwa (akredytacja OiB), do realizacji zadań związanych z oceną zgodności;

prorowadzenie szkoleń dotyczących funkcjonowania systemu oceny zgodności wyrobów przeznaczonych na potrzeby obronności państwa.

AKTY PRAWNE

normujące funkcjonowanie systemu zapewnienia jakości:

Decyzje:

Decyzja Ministra Obrony Narodowej Nr 126/MON w sprawie zapewnienia jakości sprzętu wojskowego i usług, których przedmiotem jest sprzęt wojskowy (Dz. Urz. Min. Obr. Nar. z 2019 r., poz. 159)

Porozumienia standaryzacyjne STANAG (ang. Standardization Agreement)

STANAG 4107 (Edition 11) Mutual acceptance of Government Quality Assurance and usage of the Allied Quality Assurance Publications (AQAP)

Sojusznicze publikacje zapewnienia jakości AQAP (ang. Allied Quality Assurance Publication)

AQAP 2000 NATO Policy on an Integrated Systems Approach to Quality through the Life Cycle Ed. 3
AQAP 2000 Polityka NATO dotycząca zintegrowanego systemowego podejścia do jakości w cyklu życia
wydanie 3

AQAP 2070 NATO Mutual Government Quality Assurance (GQA) Process Ed. B Ver. 4
AQAP 2070 Proces NATO dotyczący wzajemnej realizacji Rządowego Zapewnienia Jakości (GQA) wydanie
B wersja 4

AQAP 2105 NATO Requirements for Quality Plans Ed. C Ver. 1
AQAP 2105 Wymagania NATO dotyczące planów jakości wydanie C wersja 1

AQAP 2110 NATO Quality Assurance Requirements for Design, Development and Production Ed. D Ver. 1
AQAP 2110 Wymagania NATO dotyczące zapewnienia jakości w projektowaniu, pracach rozwojowych i
produkcji wydanie D wersja 1

AQAP 2210 SRD.1 Transition and implementation guidance Ed. A Ver. 1
AQAP 2210 SRD.1 Wytyczne dotyczące okresu przejściowego i wdrażania wydanie A wersja 1

AQAP 4107 Mutual Acceptance of Government Quality Assurance and Usage of the Allied Quality
Assurance Publications (AQAP) Ed. A Ver. 1
AQAP 4107 Wzajemna akceptacja Rządowego Zapewnienia Jakości i stosowanie sojuszniczych publikacji
zapewnienia jakości (AQAP) wydanie A wersja 1

AQAP 4107 SRD. 1 Appropriate National Authorities and Focal Points for Delegation of Government Quality
Assurance Ed. A Ver. 5
AQAP 4107 SRD. 1 Właściwe Instytucje narodowe i punkty kontaktowe do delegowania procesu
Rządowego Zapewnienia Jakości wydanie A wersja 5

AQAP 4107 SRD.2 AQAP selection guidance Ed. A Ver. 1 AQAP 4107 SRD.2 Wytyczne do wyboru AQAP
wydanie A wersja 1

AQAP 2131 NATO Quality Assurance Requirements for Final Inspection and tests Ed. C Ver. 1
AQAP 2131 Wymagania NATO dotyczące zapewnienia jakości dla kontroli końcowej i badań wydanie C
wersja 1

AQAP 2210 NATO Supplementary Software Quality Assurance Requirements to AQAP 2110 and 2310 Ed.
A Ver. 2
AQAP 2210 Wymagania uzupełniające NATO do AQAP 2110 i AQAP 2310 dotyczące zapewnienia jakości
oprogramowania Ed. A Ver. 2

AQAP 2310 NATO Quality Management System Requirements for Aviation Space and Defence Suppliers
Ed. B Ver. 1
AQAP 2310 Wymagania NATO dotyczące zapewnienia jakości dla dostawców przemysłu lotniczego,
kosmicznego i obronnego wydanie B wersja 1

Wykaz zawartych MoU

Obecnie zawarte są przez Polskę następujące porozumienia MoU:

Polska – Izrael, z 8 września 2004 r.

Polska – USA, z 22 czerwca 2007 r.

Polska – Republika Korei, z 29 grudnia 2009 r.

Polska – Macedonia Północna, z 2 września 2015 r.

Polska – Finlandia, z 6 października 2017 r.

normujące funkcjonowanie systemu oceny zgodności wyrobów obronnych

Ustawy

Ustawa z dnia 17 listopada 2006 r. o systemie oceny zgodności wyrobów przeznaczonych na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa. (Dz. U. z 2018 r., poz.114)

Rozporządzenia

Rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 10 lipca 2012 roku w sprawie akredytacji w zakresie obronności i bezpieczeństwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 833);

Rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 10 lipca 2012 roku w sprawie nadzoru nad jednostkami badawczymi i jednostkami certyfikującymi (Dz. U. poz. 847);

Rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 5 marca 2007 r. w sprawie sprawowania nadzoru nad czynnościami związanymi z wyrobem wprowadzanym do użytku w komórkach i jednostkach organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej (Dz. U. z 2015 r. poz. 259);

Rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 21 grudnia 2012 r. w sprawie sposobu ustalania opłat pobieranych przez jednostkę badawczą lub certyfikującą za czynności związane z badaniami i certyfikacją wyrobów przeznaczonych na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa (Dz. U. poz. 1549);

Rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 11 stycznia 2013 r. w sprawie szczegółowego wykazu wyrobów podlegających ocenie zgodności oraz sposobu i trybu przeprowadzania oceny zgodności wyrobów przeznaczonych na potrzeby obronności państwa (Dz. U. z 2018 r. poz. 1385).

Rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 08 czerwca 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowego wykazu wyrobów podlegających ocenie zgodności oraz sposobu i trybu przeprowadzania oceny zgodności wyrobów przeznaczonych na potrzeby obronności państwa (Dz. U. z 2020 r. poz. 1186).

ZAPEWNIENIE JAKOŚCI

Zapewnienie jakości stanowią działania realizowane na podstawie analizy zagrożeń i oceny ryzyka niespełnienia określonych wymagań jakościowych, prowadzone w celu zwiększenia pewności, że przedmiot umowy będzie spełniał zawarte w niej wymagania jakościowe.

Uczestnicy systemu zapewnienia jakości

System zapewnienia jakości SpW w resorcie obrony narodowej tworzą uczestnicy systemu:

Wojskowe Centrum Normalizacji Jakości i Kodyfikacji,

zamawiający,

gestorzy SpW,

COL,

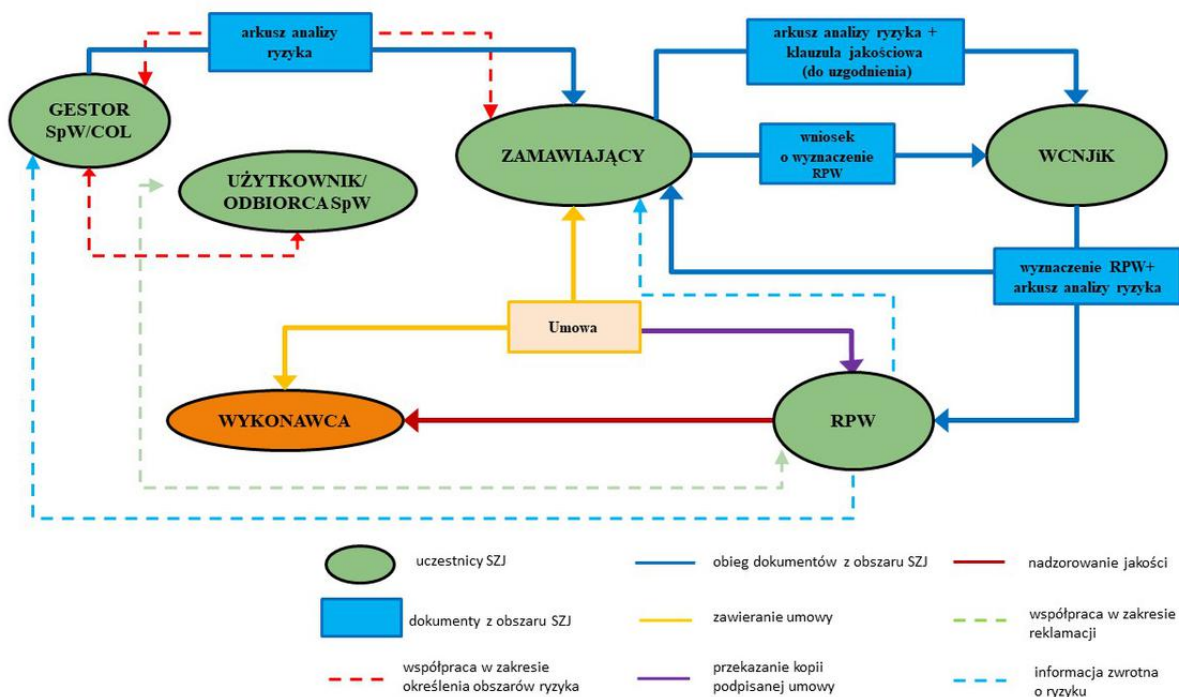
użytkownicy SpW,

odbiorcy SpW,

rejonowe przedstawicielstwa wojskowe (RPW).

Na poniższym schemacie przedstawiono powiązania organizacyjne i funkcjonalne między wymienionymi uczestnikami systemu zapewnienia jakości.

Schemat powiązań organizacyjnych i funkcjonalnych między uczestnikami systemu zapewnienia jakości

Proces nadzorowania jakości

proces realizowany w systemie zapewnienia jakości SpW przez rejonowe przedstawicielstwo wojskowe lub zamawiającego albo użytkownika sprzętu wojskowego, odbiorcę sprzętu wojskowego, w oparciu o wymagania zawarte w umowie, w obszarach zidentyfikowanego ryzyka, o wysokim prawdopodobieństwie jego wystąpienia, dotyczącym jego realizacji, którego celem jest zwiększenie pewności, że dostarczony sprzęt wojskowy spełnia wymagania jakościowe określone w umowie

Klauzula jakościowa

wymagania dotyczące zapewnienia jakości SpW, wprowadzane do umowy zawieranej z wykonawcą lub umowy pomiędzy wykonawcą a podwykonawcą

Rejonowe przedstawicielstwo wojskowe (RPW)

jednostka organizacyjna właściwa w zakresie nadzorowania jakości, podległa Ministrowi Obrony Narodowej, podporządkowana Dyrektorowi Wojskowego Centrum Normalizacji, Jakości i Kodyfikacji

Instytucja narodowa

jednostka organizacyjna lub jej komórka wewnętrzna mająca siedzibę w danym państwie Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego (NATO), wymieniona w dokumencie AQAP 4107-SRD.1 , lub inna wskazana w zawartym memorandum o porozumieniu (MoU) określającym zasady współpracy w zakresie wzajemnego zapewnienia jakości;

Polską Instytucją Narodową w NATO ds. zapewnienia jakości jest Wojskowe Centrum Normalizacji Jakości i Kodyfikacji (WCNJK)

Proces rządowego zapewnienia jakości (Government Quality Assurance – GQA)

proces realizowany przez właściwą instytucję narodową, którego celem jest zwiększenie pewności, że zawarte w umowie wymagania jakościowe są spełnione – definicja zatwierdzona przez Grupę Zarządzania Cyklem Życia AC/327 (Life Cycle Management Group – LCMG) znajdującą się w strukturze Konferencji Narodowych Dyrektorów ds. Uzbrojenia (Conference of National Armaments Directors – CNAD)

Dokumenty do pobrania:

Załączniki do Decyzji MON Nr 126/MON – wersja edytowalna

Nazwa dokumentu
Arkusze analizy ryzyka (AAR)
Wniosek o przeprowadzenie procesu nadzorowania jakości
Formularz Planu nadzorowania lub planu GQA
Wzór Arkusza czynności przedstawiciela wojskowego lub GQAR w procesie nadzorowania jakości lub GQA
Przykład Raportu niezgodności jakościowych (Quality Deficiency Report - QDR)
Przykładowe Świadectwo zgodności (Certificate of Conformity - CoC)

Porozumienia standaryzacyjne

Nazwa dokumentu

Sojusznicze publikacje zapewnienia jakości AQAP (ang. Allied Quality Assurance Publication)

Nazwa dokumentu

Nazwa dokumentu

OCENA ZGODNOŚCI WYROBÓW

Ocena zgodności wyrobów, przeznaczonych na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa (OiB), realizowana jest na podstawie ustawy, stanowiącej podwaliny resortowego systemu oceny zgodności. Proces oceny zgodności ma na celu określenie, czy wyrób spełnia wymagania zawarte w specyfikacji technicznej.

Ustawę doprecyzowują rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej oraz ministra właściwego do spraw wewnętrznych w zakresie:

wymagań, jakie powinny spełniać jednostki organizacyjne prowadzące ocenę zgodności;

sposobu i trybu przeprowadzania oceny zgodności;

wykazu wyrobów podlegających ocenie zgodności;

sposobu prowadzenia nadzoru nad czynnościami związanymi z wyrobem;

sposobu ustalania opłat za czynności związane z badaniami i certyfikacją wyrobów;

sposobu i trybu postępowania przy udzielaniu akredytacji OiB;

sposobu i trybu sprawowania nadzoru nad jednostkami akredytowanymi.

Do prowadzenia oceny zgodności wyrobów przeznaczonych na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa, przez jednostki badawcze i certyfikujące, niezbędne jest posiadanie akredytacji OiB, do czego zobowiązuje ustawa z dnia 17 listopada 2006 r. o systemie oceny zgodności wyrobów przeznaczonych na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa oraz rozporządzenia wykonawcze do ustawy, które ponadto precyzują przebieg wymaganych procesów.

Ocena zgodności wyrobów, przeznaczonych na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa realizowana jest w trzech trybach:

w trybie I – przez dostawcę;

w trybie II – przez jednostkę badawczą, posiadającą akredytację OiB;

w trybie III – przez jednostkę certyfikującą, posiadającą akredytację OiB.

Niezależnie od powyższego, czynności związane z wyrobem są dodatkowo nadzorowane przez RPW.

Akredytacja OiB jest to uznanie przez Ministra Obrony Narodowej kompetencji jednostki organizacyjnej, do prowadzenia działalności związanej z oceną zgodności wyrobów, przeznaczonych na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa.

Akredytacji OiB udziela Minister Obrony Narodowej.

Kompetencje jednostek badawczych i certyfikujących, ubiegających się o akredytację OiB, w imieniu Ministra Obrony Narodowej ocenia Dyrektor Wojskowego Centrum Normalizacji, Jakości i Kodyfikacji.

Nadzór nad akredytowanymi jednostkami badawczymi i certyfikującymi, w imieniu Ministra Obrony Narodowej, prowadzi Dyrektor Wojskowego Centrum Normalizacji Jakości i Kodyfikacji.